

Suntcova Ekaterina (SZTE): Az udmurt nyelv vitalitása Oroszország nyelvpolitikai és oktatási gyakorlatában: a kulturális és nyelvi tapasztalatok integrációja

Az udmurt nyelv vizsgálata Oroszország nyelvpolitikai keretében kulcsfontosságú a nyelv jelenlegi állapotának és jövőbeli fejlődési lehetőségeinek megértéséhez. 2021-ben az udmurt népesség létszáma 386 465 fő volt, és közülük 255 877 ember beszélt az udmurt nyelvet, amelyből 222 786 fő használja azt aktívan. Az Udmurt Köztársaságban 390 udmurt nyelvet tanító tanár dolgozik, akiknek 90,8%-a rendelkezik felsőfokú végzettséggel, 68,2%-uk pedig felsőfokú képesítéssel és első kategóriával (2020-2021-es tanév adatai) (1).

Bár a statisztikai adatok az udmurt nyelv jelentős oktatási támogatását mutatják, mindössze az udmurtiai diákok 10%-a tanul udmurt nyelvű tanterv szerint, míg 54%-uk nem udmurt anyanyelvi beszélők számára tervezett oktatási programokban vesz részt. Mindenki más nem részesül egyáltalán udmurt nyelvi oktatásban (1).

Kutatásom a jelenlegi oktatási lehetőségek felmérése udmurtiai, Udmurtián kívüli oroszországi és Oroszországon kívüli más nemzetiségű nyelvtanulók és oktatók között. Jelen előadásomban a 3. csoporttal foglalkozom, mivel a külföldiek érdeklődése növelheti az udmurt nyelv presztízsét, illetve segít felmérni azokat a módszereket, amelyek nem udmurt anyanyelvűek számára jelenthet motivációt az udmurt nyelv tanulásában és tanításában Udmurtián belül.

Ennek felmérése érdekében 2024 tavaszán átfogó kutatást végeztem, amelyben 20 tanár és 44 nemzetközi diák vett részt számos országból (Magyarország, Finnország, Franciaország, Németország, Lengyelország, az Egyesült Államok, Ausztria és Japán), jellemzően egyetemeken tanuló és oktatói. A résztvevők életkora 20 és 77 év között mozgott, amely lehetővé tette különböző generációk, kultúrák és oktatási tapasztalatok elemzését. Az adatgyűjtés módszere online kérdőív, illetve interjúk voltak.

Az eredmények rámutattak, hogy a diákok számára az udmurt nyelv alapos ismerete segíti a kulturális integrációt és a szakmai lehetőségek bővítését, de a gyakorlati előnyökkel kapcsolatos vélemények megoszlottak. Az udmurt nyelv tanárai rámutattak arra, hogy a nyelv elsajátítása segíti a kulturális és a személyes kapcsolatok fenntartását, valamint más idegen nyelvek elsajátításának lehetőségét is kínálja. Néhányan a nyelv tanulását előnyösnek tartották a jól fizető állások elnyerése szempontjából, míg mások nem láttak közvetlen hasznot a nyelvtudásban.

A kutatás azt is megállapította, hogy a diákok számára a nyelvsajátítás szempontjából az egyik legnagyobb kihívás a szókincs bővítése, a nyelvi kifejezések elsajátítása és a beszéd kezdeményezése. Emellett pszichológiai akadályok, például bizonytalanság és bátortalanság is megjelentek, ami hátráltatta a nyelvi fejlődésüket. A tanárok felhívták a figyelmet modern, strukturált tankönyvek és anyagok, például interaktív gyakorlatok és autentikus párbeszéd szükségességére, amelyek növelnék a diákok motivációját és nyelvtanulási kedvét.

A felmérés igazolta, hogy az etnocentrikus oktatási módszer, amelyet sikeresen alkalmaztak az orosz mint idegen nyelv tanításában (2, 3), és alkalmaznak több helyen külföldön is, hozzájárulhat az udmurt nyelv hatékonyabb oktatásához is. Ez a módszer figyelembe veszi a diákok kulturális és nyelvi hátterét, ami segíthet motivációs és gyakorlati problémáik megoldásában, és lehetővé teszi az udmurt kultúra mélyebb megértését.

A tananyagok adaptálásával és a kulturális elemek beépítésével az udmurt nyelv nemcsak Oroszországban, hanem nemzetközi szinten is tovább élhet, ami nagyon fontos az udmurt nyelv presztízsének növelése szempontjából. Épp ezért a kutatás kiemeli az egyénre szabott oktatási

kezdeményezések és a nemzetközi együttműködés fontosságát az udmurt nyelv megőrzésében és népszerűsítésében.

Felhasznált irodalom:

1. *Аналитическая справка о результатах мониторинга состояния национального образования (сеть общеобразовательных организаций с изучением родного языка и контингент учащихся в них) в муниципальных районах и городских округах Удмуртской Республики в 2020–2021 учебном году (2021).* Ижевск. НИИ национального образования УР – 2020 год – Мониторинг состояния системы национального образования в муниципальных районах и городских округах Удмуртской Республики в 2020-2021 учебном году (udmniino.ru)
2. Сурен Золян Русский язык за рубежом: социолингвистические функции // PRZEGLĄD RUSYCYSTYCZNY 2016, № 4 (156), С.133-152.
3. Тарасенко А.С., Орлова Н.А. Этноориентированный подход в обучении русскому языку как иностранному // Университетские чтения – 2021: Материалы научно-методических чтений ПГУ. Том. Часть VI.: Пятигорский государственный университет, Пятигорск, 2021. С. 186-189.